

УДК 015(485)(091)4/6“16/20”

Лілія Сергіївна Прокопенко,
кандидат історичних наук,
доцент кафедри бібліотекознавства та інформології
Київського університету імені Бориса Грінченка
l.prokopenko@kubg.edu.ua

РЕТРОСПЕКТИВНА НАЦІОНАЛЬНА БІБЛІОГРАФІЯ ШВЕЦІЇ: XVII-XXI СТ.

*Метою дослідження є історико-бібліографознавче узагальнення основних напрямів і результатів розвитку ретроспективної національної бібліографії Швеції у XVII-XXI ст. **Методологічною основою** дослідження є принципи історизму, об'єктивності, всебічності та наступності. З позицій загальнонаукової методології проблема розглядається на основі історичного та системного підходів. Вирішення поставлених завдань здійснювалося за допомогою системи загальнонаукових, історичних та бібліографічних методів: теоретичних (аналіз, синтез тощо), емпіричних (опис), історико-порівняльного, історико-ретроспективного, проблемно-хронологічного, виявлення та вивчення літературних та бібліографічних джерел. **Наукова новизна** дослідження полягає у тому, що в ньому відтворено цілісну картину створення та розвитку ретроспективної національної бібліографії Швеції, здійснено аналіз основних показників, визначено внесок окремих бібліографів і установ. Обґрунтовано можливості використання здобутків ретроспективної національної бібліографії Швеції для удосконалення національної бібліографії України. **Висновки.** Частина ретроспективних національних бібліографічних показників Швеції мають регіональний загальноскандинавський характер, поєднуючи видання кількома скандинавськими мовами. Створення ретроспективної національної бібліографії Швеції тісно пов'язане з діяльністю бібліотек, де працювали видатні бібліографи. Розглянута ретроспективна національна бібліографічна продукція відрізняється досконалою якістю укладання. Досягненням національної бібліографії Швеції є факт, що кінцевий обліковий термін її ретроспективної складової безпосередньо межує з початковим терміном поточної, що створює можливість охоплення всієї друкованої продукції країни. Окремого дослідження потребують як історичні аспекти, так і сучасні інноваційні проекти поточної національної бібліографії Швеції.*

Ключові слова: ретроспективна національна бібліографія, зарубіжна бібліографія, історія бібліографії, Королівська (національна) бібліотека Швеції.

Лілія Сергеевна Прокопенко,
кандидат исторических наук,
доцент кафедры библиотековедения и информологии
Киевского университета имени Бориса Гринченко

РЕТРОСПЕКТИВНАЯ НАЦИОНАЛЬНАЯ БИБЛИОГРАФИЯ ШВЕЦИИ: XVII- XXI ВВ.

*Целью исследования является историко-библиографоведческое обобщение основных направлений и результатов развития ретроспективной национальной библиографии Швеции в XVII-XXI вв. **Методологической основой** исследования являются принципы историзма, объективности, всесторонности и преемственности. С позиций общенаучной методологии проблема рассматривается на основе исторического и системного подходов. Решение поставленных задач осуществлялось с помощью системы общенаучных, исторических и библиографических методов: теоретических (анализ, синтез и т.д.), эмпирических (описание), историко-сравнительного, историко-ретроспективного, проблемно-хронологического, выявления и изучения литературных и библиографических источников.*

Научная новизна исследования заключается в том, что в нем воспроизведена целостная картина создания и развития ретроспективной национальной библиографии Швеции, осуществлен анализ основных указателей, определен вклад отдельных библиографов и учреждений. Обоснованы возможности использования достижений ретроспективной национальной библиографии Швеции для совершенствования национальной библиографии Украины. **Выводы.** Часть ретроспективных национальных библиографических указателей Швеции имеют региональный общескандинавский характер, сочетая издания на нескольких скандинавских языках. Создание ретроспективной национальной библиографии Швеции тесно связано с деятельностью библиотек, где работали выдающиеся библиографы. Рассмотренная ретроспективная национальная библиографическая продукция отличается совершенным качеством составления. Достижением национальной библиографии Швеции является факт, что конечный учетный срок ее ретроспективной составляющей непосредственно граничит с начальным сроком текущей, что создает возможность охвата всей печатной продукции страны. Отдельного исследования требуют как исторические аспекты, так и современные инновационные проекты текущей национальной библиографии Швеции.

Ключевые слова: ретроспективная национальная библиография, иностранная библиография, история библиографии, Королевская (национальная) библиотека Швеции.

Liliia Prokopenko,
Candidate of Historical Sciences,
Assistant Professor of Library and Information
Science Department of Borys Grinchenko Kyiv University

NATIONAL BIBLIOGRAPHY OF SWEDEN RETROSPECTIVE: XVII- XXI CENTURIES

Purpose of Article. The purpose of the research is a historical and bibliographical generalization of the basic directions and results of the development of national bibliography of Sweden for XVII-XXI centuries. **Methodology.** The methodology of research is based on the principles of historical method, objectivity, comprehensiveness, and continuity. From the positions of scientific methodology, a problem is examined on the basis of historical and system approaches. The solution of the tasks was carried out by the system of scientific, historical and bibliographic methods: theoretical (analysis, synthesis, etc.), empiric (description), comparative, retrospective, chronological, study of the literary and bibliographic sources. **Scientific novelty** of the study consists in the representation of the entire picture of the establishment and evolution of the national bibliography of Sweden retrospective; the analysis is made of the main retrospective bibliographies; the contribution of some bibliographers and institutions is defined. The possibility of using the national bibliography of Sweden retrospective achievements for the improvement of national bibliographic production of Ukraine is summarized. **Conclusions.** Some of the national bibliographic retrospective indexes of Sweden have a regional general-Scandinavian character; combining the publications of several Scandinavian languages. The creation of the retrospective national bibliography of Sweden is closely linked with the activities of libraries, where prominent bibliographers worked. Perfect quality of compilation distinguishes considered retrospective national bibliographic products. The achievement of national bibliography of Sweden is that the final accounting period of its retrospective component directly adjoins to the opening terms of the current one which makes it possible to reach the entire printed production of the country. A prospective study requires both historical aspects and modern innovative projects of the current national bibliography of Sweden.

Key words: the retrospective of national bibliography of Sweden, the history of bibliography, the foreign bibliography, the Royal (National) Library of Sweden.

Актуальність теми дослідження. В умовах інтеграції України у європейський науковий, культурний та інформаційний простір важливого значення набуває вивчення іноземної бібліографії як засобу інтелектуального доступу до світової літератури. Дослідження генезису і еволюції окремих її складових, політичних, соціальних, економічних і культурних факторів, що впливають на розвиток бібліографії, дає змогу не тільки витримати спадковість бібліографічних компетентностей фахівців, але й забезпечити актуальність і збереження бібліографічних джерел різних історичних періодів. У європейській бібліографічній практиці особливе місце посідають скандинавські країни, демонструючи до цього часу ще недосяжний в багатьох країнах світу безперервний ряд ретроспективних і поточних національних бібліографічних покажчиків різних видів документів, що забезпечує можливість ознайомлення з видавничою продукцією держави від виникнення книгодрукування і до сьогодення. Одна з найуспішніших національних бібліографій (НБ) у цьому контексті представлена у Швеції.

У радянському бібліографознавстві короткі відомості про НБ Швеції можна знайти в узагальнюючих оглядових або історичних працях 1960-1970-х рр. З них потребує виділення опублікована 1963 р. фундаментальна монографія «Історія зарубіжної бібліографії» К. Сімона (перевидання 2010 р.), де шведський досвід коротко висвітлений у розділі присвяченому скандинавським країнам [2, 389-395]. Найповніше НБ Швеції була охарактеризована П. Колмаковим 1972 р. на рівні статті у фаховому журналі, знову ж таки в огляді про бібліографію країн Скандинавії в цілому [1]. Серед зарубіжних дослідників це, перш за все, такі шведські науковці і практики: Г. Ларссон [8], М. Наурі [13], К. та Н. Гутгарц [6; 7]. Об'єктом дослідження вітчизняних фахівців НБ Швеції не була.

Метою дослідження цієї роботи є історико-бібліографознавче узагальнення основних напрямів і результатів розвитку ретроспективної національної бібліографії Швеції у XVII-XXI ст.

Виклад основного матеріалу. Ретроспективна національна бібліографія (РНБ) Швеції

виникла в останні роки XVII ст. Перша праця пов'язана з іменем професора Йоганна Герхарда Шеффера, німця за походженням, який переїхав до Швеції 1648 р. і працював професором і директором бібліотеки Уппсальського університету. 1680 р. у Стокгольмі вийшов біобібліографічний словник І. Г. Шеффера «Svecia literata seu de scriptis I scriptoribus gentis Svecice» («Літературна Швеція або Про твори і письменників народу Швеції»). Покажчик складений у хронологічному порядку і вміщує описи майже 3500 творів приблизно 800 авторів, діяльність яких припадає на 1150-1680 рр.

П. Колмаков характеризує ще декілька спроб укладання ретроспективних покажчиків стародруків, дисертацій, правових документів тощо, які, однак, суттєво значення для розвитку РНБ Швеції не мали [1, 102-103]. Як стверджують К. і Н. Гутгарц, у XVIII ст. у Швеції не було укладено жодної фундаментальної РНБ [6, 39]. І, як зазначає К. Сімон, з бібліографічними працями кінця XVII-XVIII ст. взагалі не пов'язані праці XIX-XX ст. Можна сказати, що РНБ Швеції зародилася вдруге у середині XIX ст. [2, 391].

Першою роботою, наближеною до сучасної РНБ, є покажчик, що охоплює літературу Швеції XVIII-початку XIX ст. (фактично до 1830 р.), укладений відомим видавцем Карлом Фердинандом Ліндштрюмом «Svensk bokhandelskatalog» («Каталог шведської книжкової торгівлі»), надрукований у 1845-1852 рр. [9]. Особливістю цієї бібліографії є те, що її цільове призначення – задоволення потреб बुкіністичної і антикварної книжкової торгівлі, тобто до нього ввійшли описи тільки тих книг, які на момент видання самого каталогу знаходилися в продажу. Тому, звичайно, з точки зору обліку друкованої продукції країни за певний період цей покажчик важко назвати вичерпним. Матеріал у «Svensk bokhandelskatalog» розміщений в алфавіті авторів і оснащений допоміжним систематичним покажчиком, вийшов у світ з двома доповненнями, загальна кількість сторінок – біля 600.

У 1867-1884 рр. виходила підготовлена Хьялмаром Ліндштрюмом бібліографічна праця «Svenskt boklexikon» («Словник шведських книг»), яка є хронологічним продовженням попередньої, охоплюючи 1830-1865

pp. [10]. Як і «Svensk bokhandelskatalog» К.Ф. Ліндштрёма, цей покажчик має книготорговий характер, що дуже рідко зустрічається в РНБ. У «Svenskt boklexikon» також вміщено книги, опубліковані у Фінляндії. Матеріал розміщений в алфавіті авторів (з короткими біографічними відомостями про кожного) і заголовків творів анонімних авторів. Бібліографія оснащена допоміжними покажчиками. У другому томі наведений алфавітний список видавців, а також перелік бібліографічних джерел, використаних автором.

Останній – 1865 – рік, що охоплює «Svenskt boklexikon» Х. Ліндштрёма, безпосередньо межує з роком, який є базовим для першого стабільного органу поточної національної бібліографії Швеції (ПНБ) «Svensk bokkatalog» («Шведського каталогу книг»). Перший випуск цього покажчика 1878 р. включає літературу за 1866 р. [2, 392].

Важливими здобутками РНБ Швеції першої половини ХХ ст. стали покажчики, присвячені раннім століттям книгодрукування – від його початку у 1483 р., коли у Стокгольмі була видана перша друквана книга Швеції – зібрання байок «Dialogus creaturarum», і до 1600 р.

Так, впродовж 12 років у 1927-1938 рр. виходила тритомна бібліографія «Sveriges bibliografi intill år 1600» («Бібліографія Швеції до 1600 р.») [5]. Перший том, який мав чотири випуски, уклав головний бібліотекар Королівської бібліотеки (КБ) у Стокгольмі Густав Едвар Клеммінг за участю головного бібліотекаря Уппсальського університету Аксея Андерссона. З наміченого періоду Г.Е. Клеммінгу вдалося представити літературу лише до 1530 р. Значні доповнення до першого тому і його суттєве доопрацювання здійснив укладач другого і третього томів доктор філософії Ісак Густав Альфред Коллійн – видатний вчений, бібліотечний діяч, бібліограф, історик шведської книги і друку, один із найавторитетніших у міжнародному масштабі знавців стародруків, директор КБ у Стокгольмі у 1916-1940 рр.

Укладена у хронологічному порядку праця включала такі книги: 1) надруковані у Швеції і Фінляндії, 2) написані шведськими авторами і надруковані закордоном, 3) інші зарубіжні видання, призначені для використання у Швеції, 4) переклади іноземної літератури

шведською мовою, незалежно від місця видання. При цьому особлива увага укладача акцентована на релігійних виданнях і підручниках. Кожен опис супроводжується детальними історичними, літературознавчими, бібліотечно-бібліографічними і поліграфічними коментарями. У першому томі є іменний покажчик авторів і назв, загальний список включених книг, складений за місцем їх видання й іменами видавців, у третьому томі – іменний покажчик авторів і назв до всіх трьох томів. І. Коллійн працював над цим покажчиком як у наукових, публічних і приватних бібліотеках Швеції, так і в бібліотеках інших країн. У «Sveriges bibliografi intill år 1600» подається інформація про місцезнаходження кожного існуючого примірника описаних книг, наведена рекомендована література про кожну книгу і бібліотеки, де можна її знайти.

Більшість книг, надрукованих у Швеції і Фінляндії у ХVII ст., відображена у двотомній бібліографії «Sveriges bibliografi. 1600-talet» («Шведська бібліографія. ХVII ст.»), яку також уклав і видав у 1942-1946 рр. І. Коллійн [4]. Додатково автор включив до покажчика зарубіжні публікації шведів. У бібліографії застосоване алфавітне групування описів, які супроводжуються короткими анотаціями, що містять біографічні довідки про кожного автора, іноді – посилання на літературні джерела про авторів і їх праці. Укладаючи цю бібліографію, І. Коллійн, окрім КБ у Стокгольмі, досліджував фонди і друквані каталоги й інших шведських бібліотек, зокрема університетських і шкільних [7, 82].

Обидві охарактеризовані праці І. Коллійна відзначаються дуже високою якістю [2, 392].

1958 р. на доручення Шведського літературного товариства доктор філософії, бібліотекар і бібліограф Уппсальського університету Самуїл Брінг уклав «Svenskt boklexikon. 1700-1829» («Словник шведських книг. 1700-1829») [3]. За життя автора вийшли друком тільки дві праці: 1958 р. – «Rättegångshandlingar» (Судові документи), а 1961 р. – «Riksdagshandlingar» («Документи Ріксдага»), які разом містять 1253 назви юридичних документів за 130 років [3]. Ця робота сприяла частковій ліквідації «пробілу», як називають цей історичний період розвитку РНБ Швеції [6, 38; 8, 11; 13, 132].

Найґрунтовнішим проектом РНБ Швеції ХХ ст., спрямованим на заповнення «пробілу», став покажчик «Swedish Imprints. 1731-1833» («Шведський друк. 1731-1833»), відомий як «SWIM», здійснений за редакцією Рольфа Е. Дю Ріца [14]. Сьогодні це 59-томна англomовна бібліографія, яка вміщує книги, видані у Швеції у 1731-1833 рр. і у Фінляндії у 1731-1809 рр. Цільовою аудиторією «SWIM» були визначені академічні дослідники, що суттєво позначилося на змісті, критеріях відбору, особливостях бібліографічної характеристики і допоміжного апарату видання. Значна частина матеріалів, наявних у «SWIM», відсутня у базах даних КБ, Бібліографічний відділ якої паралельно також працював над бібліографуванням шведської літератури цього періоду, опрацьовуючи картотеку із 45 тисяч записів, що залишилися після смерті С. Брінґа 1965 р. [6, 40]. Так, у «SWIM» включені тези наукових доповідей, наукові щорічники та особисті листи, яких немає у ресурсах КБ. Спеціально для реєстрації у «SWIM» деякі видання купували у антикварів, а після опрацювання – знову продавали. Завдяки цьому сьогодні всі видання зі «SWIM» можна знайти у бібліотеках Швеції: переважно у КБ і бібліотеці Уппсальського університету, а також в інших наукових, публічних або приватних.

Записи у «Swedish Imprints 1731-1833» згруповані в хронологічному порядку, відзначаються високою точністю й інформативністю. Серед покажчиків РНБ Швеції ця робота вважається однією з найретельніших і найнадійніших. Її підготовка фінансувалася у приватному порядку, тому й ціна була достатньо високою [6, 40].

Окрім книг, РНБ Швеції має ґрунтовні напрацювання і щодо інших видів документів і типів літератури: періодичних видань, журнальних і газетних статей, офіційних видань, дисертацій, картографічних, нотних та аудіовізуальних документів. Розглянемо РНБ періодичних видань Швеції.

1967 р. вийшов анотований бібліографічний огляд шведських щоденних і щотижневих газет за 1900-1967 рр. «Svensk dagspress 1900-1967» Свена Толліна [15]. У покажчику застосоване алфавітне групування записів, у кожному з яких вказана періодичність видання, його політична приналежність. Допоміжний

апарат представлений географічним списком газет за провінціями Швеції.

Журнали, газети, щорічники та інші періодичні видання 1645-1899 рр. включені до бібліографічного покажчика Бернхарда Лундштедта «Sveriges periodiska litteratur, 1645-1899» («Періодична література Швеції, 1645-1899»), виданого у двох томах, трьох частинах [11]. Перша частина представляє періодику всієї країни за 1645-1812 рр., друга – видання, надруковані у Стокгольмі у 1813-1884 рр., третя – періодичні видання провінцій 1813-1899 рр. Бібліографічні відомості містять інформацію про тривалість і періодичність публікації, видавця тощо. Кожна частина має алфавітний покажчик назв періодичних видань, а у третій представлені ще чотири – іменний, установ, псевдонімів і підписів, а також предметний.

З 1967 р. почала виходити ПНБ шведської періодики «Svensk tidskriftsförteckningen», що дозволяє говорити про безперервний ряд національних бібліографічних покажчиків періодики Швеції.

У 2002-2016 р. за фінансової підтримки Фонду трьохсотліття Банку Швеції КБ реалізувала проект, спрямований на вичерпне виявлення журналів Швеції ХХ ст. Ця робота стала ґрунтовним доповненням до бібліографії С. Толліна, забезпечивши в результаті повний облік шведської періодики. Основою для реалізації проекту стали фонди, сформовані у бібліотеці на основі Закону про обов'язковий примірник документів Швеції, який є одним з найстаріших у світі (вперше вступив у дію 1661 р.). У результаті було виявлено 26246 назв журналів. Сьогодні цей електронний ресурс під назвою «Nya Lundstedt – Periodicals» інтегрований у базу даних ПНБ Швеції, представлену на сайті КБ як частина національного зведеного каталогу наукових бібліотек Libris. Завершення цього проекту дає змогу говорити про повну бібліографію шведської періодики 17-21 ст. [12, 25].

Наукова новизна проведеного дослідження полягає у тому, що в ньому відтворено цілісну картину створення та розвитку ретроспективної національної бібліографії Швеції, здійснено аналіз основних покажчиків, визначено внесок окремих бібліографів і установ.

Висновки. Історичний розвиток РНБ Швеції має певні особливості. Передусім по-

літичні взаємовідносини скандинавських країн розглянутого періоду призвели до того, що частина ретроспективних національних бібліографічних показників мають регіональний загальноскандинавський характер, поєднуючи видання декількома скандинавськими мовами. По-друге, створення РНБ Швеції тісно пов'язане з діяльністю бібліотек, насамперед національної і університетських, де працювали співробітниками або керівниками видатні бібліографи. По-третє, розглянута ретроспективна національна бібліографічна продукція відрізняється досконалою якістю укладання. По-четверте, досягненням НБ Швеції є факт,

що кінцевий обліковий термін її ретроспективної складової безпосередньо межує з початковим терміном поточної, що створює можливість охоплення всієї друкованої продукції країни. Окремого дослідження потребують як історичні аспекти, так і сучасні інноваційні проекти ПНБ Швеції. Вивчення шведського досвіду організації і випуску національної бібліографічної продукції є цікавим для вітчизняної бібліографічної практики з точки зору її удосконалення і приведення у відповідність до міжнародних стандартів і найкращих світових зразків.

Список використаних джерел

1. Колмаков П.К. Очерк развития библиографии скандинавских стран / П.К. Колмаков // Советская библиография. – 1972. – №5. – С. 98–118.
2. Симон К.Р. История иностранной библиографии / К.Р. Симон. – 2-е изд., испр. – Москва : ЛКИ, 2010. – 736 с.
3. Bring S.E. Svenskt boklexikon, 1700-1829 / förtecknade av Samuel E. Bring. – Uppsala : Svenska litteratursällsk., 1958-1961. – Vol. 1-2.
4. Collijn I. Sveriges bibliografi. 1600-talet : bidrag till en bibliografisk förteckning / Isak Collijn. – Uppsala : Svensk Litteratursällskapet, 1942-1946. – Vol. 1-2.
5. Collijn I. Sveriges bibliografi intill år 1600 / Isak Collijn. – Uppsala : Svenska Litteratursällskapet, 1927-1938. – Vol. 1-3, ill.
6. Guthartz C. The National Bibliography of Sweden / Catharina Guthartz, Norman Guthartz // Guide to Nordic Bibliography / gen. ed. Erland Munch-Petersen. – København : Nordisk Ministerråd, 1984. – С. 37-42.
7. Guthartz C. The Swedish National Bibliography / Catharina Guthartz, Norman Guthartz // Guide to Nordic Bibliography / gen. ed. Erland Munch-Petersen. – København : Nordisk Ministerråd, 1984. – С. 82-97.
8. Larsson G. The Swedish national bibliography: a survey / Gunilla Larsson. – 3rd ed. – Stockholm : National Bibliographic Section, Bibliographic Dept., Royal Library, National Library of Sweden. – 28 s.
9. Lindström C.F. Svensk bokhandelskatalog. Afd. 1-5 / C.F. Lindström. – [Stockholm], Hjalmar Lindström Förlag, 1845. – [IV], 455 s. ; Tillägg 1848. [1849]. – 48 s. ; Tillägg 1851 [1852]. – [II], 90 s.
10. Linnström H. Svenskt boklexikon. Åren 1830-1865 / Utarb. av Hjalmar Linnström. – Stockholm : Hjalmar Linnströms Förlag, 1883-1884. – Vol. 1-2, four books.
11. Lundstedt B. Sveriges periodiska litteratur, 1645-1899 / utarb. af Bernhard Lundstedt. – Anastatic reprint. – Stockholm : Rediviva, 1969. – Vol. 1-2. – (Suecica Rediviva 7). – [1st ed. – 1895-1902].
12. Nationalbibliografin i siffror 2016 [Електронний ресурс] / ansvarig handläggare : Ylva Sommerland ; grafisk formgivning: typisk form designbyrå, foto : Heli Björkman ; Kungliga biblioteket, Enheten för nationalbibliografin. – Електрон. дані. – Stockholm, 2017. – 32 s. – Режим доступу : http://www.kb.se/dokument/Nationalbibliografin%20i%20siffror%202016/Nationalbibliografin%20i%20siffror_2016slutversion.pdf. – Мова швед. – Назва з екрана. – Дата перегляду 12.08.2017.
13. Nauri M. Alla tiders nationalbibliografi: en historik och vision [Електронний ресурс] / Miriam Nauri // Biblis. – Електрон. дані. – 2008. – N44. – С. 132-137. – Режим доступу : <http://www.kb.se/biblisdoc/nauri.pdf>. – Мова швед. – Назва з екрана. – Дата оновлення 15.09.2016.
14. Swedish imprints 1731-1833 : a retrospective national bibliography / prep. the Center for Bibliographic Studies, Uppsala (CBSU) ; gen. ed. Rolf E. Du Rietz. – Uppsala : Dahlia Books, 1977-1991. – Part 1-59.
15. Tollin S. Svensk dagspress 1900-1967 : en systematisk och kommenterad kartläggning / Sven Tollin. – Stockholm : TU:Sförlag, 1967. – 168 p.

References

1. Kolmakov, P.K. (1972). The essay about the development of Scandinavian bibliography. *Sovetskaya bibliografiya*, 5, 98-118 [in Russian].
2. Simon, K.R. (2010). *The history of foreign bibliography* (2nd ed.). Moskva : LKI [in Russian].
3. Bring, S.E. (1958-1961). *Svenskt boklexikon, 1700-1829* (Vol. 1-2). Uppsala : Svenska litteratursällsk [in Swedish].
4. Collijn, I. (1942-1946). *Sveriges bibliografi. 1600-talet : Bidrag till en bibliografisk förteckning* (Vol. 1-2). Uppsala : Svensk Litteratursällskapet [in Swedish].
5. Collijn, I. (1927-1938). *Sveriges bibliografi intill år 1600*. Uppsala : Svenska Litteratursällskapet [in Swedish].
6. Guthartz, C., Guthartz N. (1984). The National Bibliography of Sweden. In E. Munch-Petersen (Ed.), *Guide to Nordic bibliography* (pp. 37-42). København : Nordisk Ministerråd.
7. Guthartz, C., Guthartz N. (1984). The Swedish National Bibliography. In E. Munch-Petersen (Ed.), *Guide to Nordic bibliography* (pp. 82-97). København : Nordisk Ministerråd.
8. Larsson, G. (1990). *The Swedish national bibliography: A survey* (3rd ed). Stockholm : National Bibliographic Section, Bibliographic Dept., Royal Library, National Library of Sweden.
9. Lindström, C. (1845). *Svensk bokhandelskatalog* (Vol. 1-5). Stockholm: Hjalmar Lindström Förlag [in Swedish].
10. Linnström, H. (1883-1884). *Svenskt boklexikon. Åren 1830-1865* (Vol. 1-2). Stockholm: Hjalmar Lindström Förlag [in Swedish].
11. Lundstedt, B. (1969). *Sveriges periodiska litteratur, 1645-1899* (Vol. 1-2). Stockholm : Rediviva [in Swedish].
12. Sommerland, Y. (n.d.). (2017). *Nationalbibliografin i siffror 2016*. Retrieved October 10, 2017, from http://www.kb.se/dokument/Nationalbibliografin%20i%20siffror%202016/Nationalbibliografin%20i%20siffror_2016slutversion.pdf [in Swedish].
13. Nauri, M. (2008). Alla tiders nationalbibliografi: en historik och vision. *Biblis*, 44, 132-137. Retrieved from <http://www.kb.se/biblisdoc/nauri.pdf> [in Swedish].
14. Rietz, R.E. Du (Ed.). (1977-1991). *Swedish imprints 1731-1833 : A retrospective national bibliography*. Uppsala : Dahlia Books.
15. Tollin, S. (1967). *Svensk dagspress 1900-1967 : En systematisk och kommenterad kartläggning*. Stockholm : TU:Sförlag [in Swedish].